

W numerze między innymi :

☐ <i>Gdzie chodzimy do lekarza s. 3</i>	☐ <i>Sylwetki nowych profesorów s. 6</i>
☐ <i>Poznajemy historię Politechniki Lwowskiej s. 4</i>	☐ <i>Kursy i studia podyplomowe s. 6</i>
☐ <i>Wizyty kandydatów na prezydenta s. 5</i>	☐ <i>Zmagania stochastyków s. 7</i>

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Nr 58

16 – 31 października 1995

1

KONKURS! KONKURS! KONKURS!

Gdzie to jest?

Politechnika Wrocławska ma wiele budynków różnej wielkości i wartości architektonicznej. Niektóre z nich są warte bliższego poznania. Dlatego postanowiliśmy przedstawić Państwu w kolejnych numerach „Pryzmatu” serię zdjęć autorstwa pana dr inż. Piotra Nowaka z I-30.

Osoba, która rozpozna największą ilość sfotografowanych obiektów zdobędzie tytuł „ZNAJOMEGO POLITECHNIKI WROCLAWSKIEJ” poświadczony specjalnym dyplomem.

Dziś pierwsze dwa zdjęcia.
Życzymy miłej zabawy.

Redakcja

2

R O Z M A I T O Ś C I

PRYZNANO NAGRODY FNP

13 października br. Rada Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej przyznała doroczne nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe. Laureatami Nagrody FNP w 1995 r. zostali:

• **prof. dr hab. Teresa Michałowska** (Instytut Badań Literackich PAN) w dziedzinie nauk humanistycznych za fundamentalne dzieło historyczno-literackie *Średniowiecze* PWN 1995 r. ukazujące nowy obraz piśmiennictwa polskojęzycznego i łacińskiego w kulturze polskiej pierwszej połowy naszego tysiąclecia,

• **prof. dr hab. med. Stanisław Konturek** (Instytut Fizjologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego) w dziedzinie nauk medycznych i biologicznych za cykl prac nad rolą lokalnego przepływu krwi w śluzówce żołądka i dwunastnicy w funkcji cytotekcyjnej śluzówki, tzn. w fizjologicznym mechanizmie ochrony przed owrzodzeniem żołądka i dwunastnicy,

• prof. dr hab. Adam Sobiczewski (Instytut Problemów Jądrowych im. Andrzeja Solta) w dziedzinie nauk ścisłych za prace, w których zostało przewidziane istnienie nieoczekiwane bardzo stabilnych jąder atomowych najcięższych pierwiastków, potwierdzone doświadczalnie w połowie 1993 r.,

• **prof. dr hab. Maksymilian Pluta** (Instytut Optyki Stosowanej) w dziedzinie nauk technicznych za 3-tomowe dzieło pt.: *Advanced Light Microscopy* (Zaawansowana mikroskopia świetlna), zawierające pionierskie koncepcje z zakresu mikroskopii fazowo-kontrastowej, interferencyjnej, polaryzacyjnej mikrointerferometrii, wykorzystywane w konstrukcji przyrządów optycznych. Tradycyjnie już oficjalna uroczystość wręczenia Nagród FNP odbędzie się 6 grudnia na Zamku Królewskim w Warszawie. Wysokość nagród pieniężnych w roku bieżącym wynosi 25 000,- każda. Przyznawana od 1992 r. Nagroda FNP jest znaczącym wyróżnieniem naukowym dla polskich uczonych, popierającym takie ich dokonania, które zapewniają Polsce miejsce w nauce światowej i wnoszą zauważalny wkład w życie duchowe i postęp cywilizacyjny naszego kraju.

KONKURS STEINHAUSOWSKI

Centrum Metod Stochastycznych im. Hugona Steinhausa opublikowało *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej*:

Rada Naukowa w dniu 7.09.1995 r. zapoznała się z publikacjami zgłoszonymi na **Konkurs na najlepszą pracę naukową z zakresu metod stochastycznych**.

Przedstawiono następujące zgłoszenia:

1. dr Agnieszka Jurlewicz, ur. 1966, 6 publikacji (PWr)
2. mgr Leszek Marzec i mgr Paweł Marzec, ur. 1964, 12 publikacji (łącznie) (UWr)

3. mgr Andrzej Misztal, ur. 1962, 7 publikacji (AE W-w)

4. dr Andrzej Wilkowski, ur. 1962, 7 publikacji (AE W-w)

Po dyskusji i ocenie wartości naukowej publikacji postanowiono przyznać stypendium im. Hugona Steinhausa następującym osobom:

1. dr Agnieszka Jurlewicz - 800 zł
2. mgr Leszek Marzec - 800 zł.
3. mgr Paweł Marzec - 800 zł.

Proponuje się wygłoszenie przez laureatów konkursu komunikatów naukowych na specjalnym posiedzeniu OWr PTM.

(podpisy)

Członkowie Rady Naukowej:

prof. dr hab. Witold Klonecki

prof. dr hab. Tomasz Rolski

prof. dr hab. Czesław Ryll - Nardzewski

prof. dr hab. Kazimierz Urbanik

prof. dr hab. Aleksander Weron

dr Rościśław Rabczuk

(Prezes PTM Oddz. Wrocław)

PROGRAM FORUM AKADEMICKIEGO

poświęconego umiędzynarodowieniu kształcenia akademickiego

14 listopada

- 8.30 - 10.00 rejestracja uczestników w Gmachu Głównym Politechniki Wrocławskiej
- 10.00 Otwarcie Forum (Aula)
- 10.15 - 12.00 Pierwsza sesja
- 13.30 - 15.00 Druga sesja
- 15.00 - 17.30 Trzecia sesja
- 17.00 - 17.30 Zamknięcie sesji
- 20.00 Koncert chórny w Operze Wrocławskiej w wykonaniu chórów z Ukrainy, Niemiec i Polski

15 listopada

- 9.00 Msza Św. w Katedrze Św. Jana
- 10.30 Składanie wieńców pod Pomnikiem Profesorów Lwowskich
- 11.30 - 13.30 Obchody 50-lecia Nauki Polskiej we Wrocławiu (Aula PWr.)

18.00 Uroczystości na Uniwersytecie Wrocławskim (Aula Leopoldina)

19.00 Koncert w Auli Leopoldina

16 listopada

- 9.00 Trójkątny stół: pracownicy naukowcy - studenci - pracodawcy

W SPRAWIE PAN

19 października obradowała Rada Główna Szkolnictwa Wyższego. Zaopiniowała ona negatywnie projekt ustawy o Polskiej Akademii Nauk, gdyż podtrzymano w nim koncepcję Akademii jako organu państwowego rangi ministerialnej. Przedstawione rozwiązanie - zdaniem RG - tylko w nieznacznym stopniu uwzględniła postulaty środowiska akademickiego i nie sprzyja procesom integracji środowisk naukowych instytutów PAN i szkół wyższych. Według Rady Głównej powinno się zapewnić większą niezależność PAN od polityki i administracji państwowej. Tymczasem projekt zakłada, że PAN podlegałby premierowi, który zatwierdzałby wybierane władze i statut oraz był informowany o uchwałach Zgromadzenia Ogólnego.

W SEJMIE

12 października odbyła się w Sejmie od dawna zapowiadana debata nad problemami szkolnictwa wyższego i nauki. Tylko nieliczni posłowie (mniej niż 50) przysłuchiwali się prezentowanemu przez ministra Ryszarda Czarnego materiałowi rządowemu. Przedstawione propozycje zmian w tej dziedzinie spotkały się ze sceptycznym przyjęciem klubów, jednakże prawie wszystkie (z wyjątkiem UP) gotowe są je przyjąć. Minister EN oświadczył, że planuje się podwojenie w ciągu kilku lat liczby studentów, co wymaga zwiększenia nakładów na szkolnictwo wyższe, dostosowania struktury kształcenia do potrzeb gospodarki i wprowadzenia zmian organizacyjnych. Mają one polegać na wsparciu największych ośrodków akademickich i rozwijaniu studiów zawodowych w mniejszych miastach. Z kolei przewodniczący KBN Aleksander Łuczak mówił o związkach między rozwojem nauki a innowacyjnością. Jest on zdania, że związek jest. Poseł Jerzy Zdrada (UW) przedstawił opinię Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Postępu Technicznego. Mimo krytycznych uwag (potrzebny jest zdecydowany wzrost środków) zarekomendował przyjęcie informacji rządowej. W debacie przewijało się też zagadnienie odpłatności za studia. W tej sprawie tylko poseł Eysymontt (PKR) twierdził, że trzeba społeczeństwo poinformować o braku środków na ten cel. Podobny pogląd wygłosił w następnym dniu w TV b. minister EN prof. H. Samsonowicz.

W KIELCACH

Minister Sprawiedliwości Jerzy Jaskiernia został zatrudniony na stanowisku profesora w WSP w Kielcach, gdzie pobiera wynagrodzenie już kilku dygnitarzy rządzącej koalicji. Jak twierdzi „Gazeta Wyborcza”, nie wiadomo jeszcze, kiedy, co i za ile będzie min. Jaskiernia wykladał. A myśleliśmy, że zarobki na uczelniach są takie nieatrakcyjne...

Obradowało Kolegium Rektorów

O służbie zdrowia i jubileuszu

Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia i Opola obradowało 27 września. Zajmowało się istotną dla pracowników uczelni i studentów sprawą, jaką jest działalność akademickiej służby zdrowia.

Kryzys finansowy sprawia, że coraz trudniej jest utrzymać pracującą na potrzeby środowiska, odrębną od powszechnej, sieć przychodni i oddziałów szpitalnych. Najprostsze byłoby zlikwidowanie tego ciężaru finansowego, ale wiązałoby się to ze znacznym obniżeniem standardów usług.

Uprzednio Kolegium Rektorów powołało nadzwyczajną komisję, która miała przeanalizować sytuację finansową i organizacyjną ZOZ-u dla Szkół Wyższych. Obecnie przygotowała ona protokół, w którym stwierdza, że:

1. Środki finansowe pochodzące z budżetu szkół wyższych nie pokrywają potrzeb finansowych ZOZ-u w roku 1995.

2. Wsparcie finansowe ze strony wyższych uczelni w wysokości 127.00 zł pozwoliło na przywrócenie ZOZ-owi w III kwartale br. płynności finansowej, co jednak nie zapewnia pełnego pokrycia wszystkich bieżących potrzeb ZOZ-u przy niezmiennym poziomie świadczonych usług medycznych.

3. Komisja zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem akademickiej służby zdrowia proponując rozwiązania, które umożliwią przetrwanie procesu przejściowego.

4. Brak możliwości dodatkowego wsparcia finansowego zarówno ze strony Urzędu Miasta jak szkół wyższych sprawia, że należy niezwłocznie podjąć działania organizacyjne w ZOZ-ie mające na celu wygospodarowanie środków finansowych pozwalających na bieżącą działalność ZOZ-u przy zachowaniu jego płynności finansowej.

Propozycje komisji uszeregowane wg preferencji były następujące:

a) Ograniczenie lub likwidacja działania stacjonarnego oddziału rehabilitacyjnego przy ul. Chopina. Zachowanie jego działalności ambulatoryjnej.

b) Utworzenie 3 lub 4 przychodni akademickich o rozszerzonym zakresie usług, a utrzymywanych solidarnie przez szkoły wyższe. Osiągnięte w ten sposób oszczędności wynikające z koncentracji kadry i sprzętu.

c) Ograniczenie możliwości korzystania z obiektów służby zdrowia przez emerytowanych pracowników i rencistów.

d) Rozważenie (na podstawie kalkulacji kosztów) celowości zlecenia badań okresowych i specjalistycznych zewnętrznym laboratoriom.

e) Ograniczenie lub likwidacja pracowni

protetyki stomatologicznej.

f) Ograniczenie działalności szpitala przy pl. Katedralnym do funkcji szpitala dziennego.

Kolegium Rektorów zapoznało się z propozycjami zawartymi w protokole Komisji oraz z opiniami obecnych na posiedzeniu osób:

dr Haliny Sikorskiej - dyrektorki ZOZ-u dla Szkół Wyższych,

dra Zenona Okraszewskiego - przewodniczącego Rady Nadzorczej ZOZ i przewodniczącego Komisji ds. Akademickiej Służby Zdrowia,

dra Władysława Sidorowicza - lekarza Miejskiego, dyrektora Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta Wrocławia,

dra Leonarda Smółki - wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej.

Dr H. Sikorska przedstawiła skalę oszczędności podjętych przez podległą jej placówkę i stwierdziła, że środki finansowe przekazane przez JM Rektorów wyższych uczelni Wrocławia (127 tys. zł, w tym 100 tys. z PWr.) na konto środków specjalnych ZOZ-u dla Szkół Wyższych pozwolą na odzyskanie przez ZOZ płynności finansowej.

Najwięcej kontrowersji wzbudził problem zmiany sytuacji formalnej Ośrodka Rehabilitacji. Jak stwierdził dr Smółka, Komisja Służby Zdrowia RM przedstawiła propozycję utworzenia Centrum Rehabilitacyjnego. Jednakże wobec niejasnych warunków finansowania propozycja ta nie spotkała się z aprobatą Kolegium.

Ostatecznie Kolegium Rektorów zaaprobowало propozycje zawarte w punktach a, b i e protokołu Komisji, czyli

zamknięcie części szpitalnej Ośrodka Rehabilitacyjnego, komasację przychodni i likwidację pracowni protetyki stomatologicznej. Bezpośrednim skutkiem tych decyzji będzie przeniesienie przychodni dla pracowników mieszczącej się na pl. Grunwaldzkich do obiektów politechnicznych na ul. Wittiga.

Kolegium podjęło decyzję o kontynuowaniu solidarnego finansowania akademickiej służby zdrowia. Udział poszczególnych uczelni w kosztach będzie proporcjonalny do liczby pracowników, studentów dziennych, studentów zaocznych (ze współczynnikiem 0,4 - 0,5), emerytów i rencistów.

Zobowiązano Komisję Nadzwyczajną do przedstawienia rachunku kosztów za rok ubiegły i prognozę kosztów na 1996 r. z rozbiciem na poszczególne uczelnie i kategorie pacjentów).

Ponadto Kolegium Rektorów rozważyło nową koncepcję inauguracji roku akademickiego: czy wprowadzić odpowiednik dotychczasowych centralnych inauguracyj. Zapewne w przyszłych latach rolę tę będą pełniły inauguracje organizowane przez poszczególne uczelnie.

Omówiono też przygotowania do obchodów rocznicowych 50-lecia Nauki Polskiej we Wrocławiu. Główne uroczystości będą miały miejsce w dniach 13 - 15 listopada.

13 listopada będzie dniem jubileuszu Akademii Rolniczej. W tym samym dniu planowane jest uroczyste otwarcie Centrum Kształcenia Ustawicznego.

14 listopada na Politechnice odbędą się obrady międzynarodowego Forum zajmującego się umiędzynarodowieniem kształcenia akademickiego.

15 listopada to dzień tradycyjnego obchodów. Jak co roku odbędą się uroczystości pod Pomnikiem Profesorów i na poszczególnych uczelniach.

Ukażą się liczne, choć nie wszystkie, jakie zapowiadano, publikacje związane z 50-leciem. Wśród nich będzie Historia Uniwersytetu Wrocławskiego, Księga Jubileuszowa 50-lecia Politechniki Wrocławskiej i różne księgi wydziałowe. Ostatnio Polska Akademia Nauk wyraziła chęć włączenia się do przygotowania materiałów jubileuszowych.

opr. M. Kisza

Uwaga! Zmiana!

Zgodnie z decyzją Kierownictwa Uczelni, w uzgodnieniu z Dyrekcją ZOZ-u dla szkół Wyższych, z dniem 13 października br. **Przychodnia Lekarska dla Pracowników Politechniki przy pl. Grunwaldzkim zaprzestaje swojej działalności.**

Jej funkcję w pełnym zakresie świadczonych dotychczas usług medycznych przejmuje z dniem 16 października **Przychodnia Lekarska dla Pracowników i Studentów Politechniki Wrocławskiej, która mieścić się będzie w Domu Studenckim T-19 przy ul. Wittiga 8, w przybudówce i na jego I piętrze.**

Politechnika Lwowska - macierz polskich politechnik

W dniach 25–26 września Politechnika Wroclawska była miejscem konferencji naukowej „Politechnika Lwowska – macierz polskich politechnik”. Sesja ta wzbogaciła obchody 50–lecia Politechniki Wroclawskiej, była też nawiązaniem do czczonego w zeszłym roku 150–lecia Politechniki Lwowskiej.

Jest doprawdy niezwykle, że po 50 latach od opuszczenia Lwowa jej pracownicy i studenci znaleźli siły do podjęcia tego wysiłku. Trzeba tu podkreślić niezwykle ofiarną pracę Komitetu Organizacyjnego: prof. dr hab. Ryszarda Sroczyńskiego (przewodniczący), prof. dr hab. Jacka Fulińskiego, prof. dr hab. Wojciecha Fulińskiego, prof. dr hab. Henryka Hawrylaka, dra Piotra Gerbera, dra Zbigniewa Lubczyńskiego, mgr Zenona Prętczyńskiego, mgr Stefana Sokolnickiego, mgr Michała Wilanda i mgr Henryka Wiśniewskiego.

Dotychczasowe dzieje nie sprzyjały opracowaniom na temat Politechniki Lwowskiej. Publikacje, które zaczęły się pojawiać w drugiej połowie lat osiemdziesiątych, były dziełami nie zawodowych historyków, ale osób związanych osobiście z uczelnią. Wśród nich są wydane przez WTN prace: „Budownictwo wodne na Politechnice Lwowskiej i Politechnice Wroclawskiej” (1987) Stanisława Juniewicza oraz „Wkład Politechniki Lwowskiej w polską elektrotechnikę” (1991) Zbigniewa Sicińskiego.

Przygotowane na wrześniową sesję materiały zawierają 26 tekstów referatów i 23 wspomnienia.

Cenne wiadomości zawiera obszernie opracowanie prof. Ryszarda

„Rzecz charakterystyczna, że tytuł inżyniera ma korzenie średniowieczne i jest związany z rozpowszechnianiem się nowych urządzeń energetycznych: koła wodnego i wiatru. I tak tytuł inżynierus pojawia się w Genui w 1195 r., w 1196 w Mediolanie (Alamanus de Guitelmus), a Francuz Jocelin de Courmout w 1248 r. określane jest jako maistre ingingnierre.”

(prof. R. Sroczyński)

Sroczyńskiego „Politechnika Lwowska 1844–1944” omawiająca szeroko tło tworzenia szkół technicznych.

W XVIII w. rozwinęły się europejskie szkoły techniczne. Na południowo – wschodnich terenach Polski zajętej w okresie rozbiorów przez Austrię istniały 3 akademie: Krakowska, Lwowska i Zamojska. Akademia Lwowska została utworzona w 1661 roku przez Jana Kazimierza.

Lwów, jako miasto stołeczne Galicji, był przez zaborców szczególnie poddany germanizacji. Taką też rolę miał pełnić założony (w miejsce Akademii) przez cesarza Józefa II w 1784 r. Uniwersytet. Jego językiem była początkowo łacina wypierana stopniowo przez język niemiecki, a następnie język polski i ukraiński. W 1870 r. 46 wykładów było prowadzonych po niemiecku, 13 po łacinie, 13 po polsku a 7 po ukraińsku. W 1906 r. natomiast proporcja była następująca: 185 wykładów po polsku, 19 po ukraińsku, 14 po łacinie i 5 po niemiecku.

Narastająca rewolucja przemysłowa, jak i świadomość potrzeby podniesienia wiedzy rolniczej w Galicji doprowadziły do powołania w 1817 r. 3-klasowej Szkoły Realnej. W 1835 r. cesarz Ferdynand I powołał Akademię Rolno-Handlową, która w 1843 r. uzyskała nazwę Akademii Technicznej. W dniu 4 listopada 1844 nastąpiło otwarcie uczelni, która miała 6 katedr: matematyki, fizyki, mechaniki z geometrią wykreslną i rysunkiem technicznym, budownictwa oraz geometrii praktycznej, czyli geodezji. Wraz ze Szkołą Realną Akademia miała 21 etatów pedagogicznych i 4 woźnych.

4 października 1870 r. dekret cesarski wprowadził na uczelni język polski jako wykładowy i nadał liczne uprawnienia samorządowe.

W wyniku pierwszych w historii uczelni wyborów rektorem został Polak, Feliks Strzelecki. Dzięki namiestnikowi Agenorowi Gołuchowskiemu uczelnia szybko się rozwijała. Zewnętrzną oznaką był wystrój wnętrza auli autorstwa Jana Matejki i Leonarda Marconiego. W 1912 roku C.K. Szkoła Politechniczna (gdyż tak się już nazywała od 1877 r.) miała 1742 studentów. Po 1905 r. znaczną grupę stanowili studenci z zaboru rosyjskiego. Do 1914 r. działały 443 katedry i 44 docentury.

Po I wojnie światowej uczelnia podjęła działalność jako Szkoła Politechniczna (16. X. 1916). Dołączono do niej Akademię Rolniczą w Dublanach i Wyższą Szkołę Lasową we Lwowie. Od 1921 r. nadało uczelni nazwę Politechnika Lwowska.

„Na Wydziale Chemii Technicznej i Architektury pojawiły się pierwsze studentki. Na Wydziale Budowy Maszyn trwał do 1939 r. zwyczaj przyjmowania tylko 1 studentki.”

prof. R. Sroczyński

Liczba studentów do 1939 r. doszła do 3606 osób. Za cały okres 1877 – 1944 Politechnika Lwowska wydała ok. 7000 dyplomów. Działały liczne stowarzyszenia: Towarzystwo Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Lwowskiej i ponad 20 związków, stowarzyszeń i kół. Istniało też 14 korporacji.

Katakizm II wojny światowej z kolejnymi okupacjami przynosił też kolejne zmiany nazwy uczelni: Lwivskij Politechniczny Instytut (1939–1941), Staatliche Technische Institute Lemberg (1942–1944). Wywózki, aresztowania i masowe mordy dotknęły zarówno kadrę pracowników jak studentów. Autor przypomina m.in. tragiczne okoliczności rozwiązania Bratniej Pomocy, kiedy to NKWD mordowało oskarżanych o antysemityzm działaczy samorządowych. Wybuch wojny 1941 r. zaznaczył się wymordowaniem przez Rosjan inteligencji polskiej w więzieniach na Brygatkach i na Zamarstynowie, a przez Niemców – 40 profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich.

Wreszcie w styczniu 1945 r. rozpoczęły się przygotowania do opuszczenia Lwowa przez kadrę Politechniki. Na przełomie maja i czerwca wyruszył pierwszy z transportów. Do czerwca 1946 przekroczyła nową granicę ponad 200 pracowników naukowych i technicznych. Wywieziono też część wyposażenia i księgozbioru. Świadomą decyzją władz PRL starano się rozmieścić przybyłą kadrę w różnych ośrodkach: w Krakowie, Gliwicach, Wrocławiu i Gdańsku.

* * *

Poszczególni uczestnicy konferencji rozwijali różne zagadnienia z historii uczelni. Przypomnieli też wiele wesołych anegdot, w jakie obfitowało życie akademickie.

Gdy prof. Bartel zadał na egzaminie profesorowi pytanie o przenikanie walca i stożka, przestraszony student w czasie odpowiedzi wplatał często tytuł „panie premierze”. W pewnym momencie prof. Bartel przerwał wywody studenta pytaniem:

– Panie kolego, czy każdy profesor wyższej uczelni może być premierem?

– Zasadniczo może – odpowiada student.

– Proszę pana – pyta dalej profesor Bartel – czy każdy premier może być profesorem?

– O, nie – mówi student – bo np. Wincenty Witos był premierem, a nie miał nawet matury

– Niech więc mnie pan tytułuje profesorem – zareplikował Bartel.

(„Z nieoficjalnego życia uczelni - anegdota”)

Uzupełnieniem konferencji był zorganizowany 27 września 1995 VIII Zjazd Wychowanków Wydziału Architektonicznego Politechniki Lwowskiej.

opr. M. Kisza

Spotkania w Auli Politechniki Wrocławskiej

fot. Krzysztof Mazur

A jednak byt określa świadomość! Dobre zaplecze materialne Politechniki Wrocławskiej pozwala jej na udostępnianie (odpłatne) Auli na spotkania wyborcze. Tym samym pracownicy i studenci mają dobrą okazję do zapoznania się z propozycjami politycznymi poszczególnych kandydatów. Odbyły się już spotkania Adama Strzemb-

fot. Krzysztof Mazur

sza, Jana Olszewskiego, Lecha Wałęsy i Hanny Gronkiewicz-Waltz. Wizyta Pana Prezydenta, ze względu na pełnioną przez niego funkcję, była dla wielu osób sensacją. Prezydent Ignacy Mościcki i premier Kazimierz Bartel byli pracownikami Politechniki Lwowskiej. Politechnika Wroclawska nie miała dotąd takiego szczęścia (choć nie tracimy nadziei). Przedstawiciel studenckiej Agencji Fotograficznej SPAF wykonał serię zdjęć, których wybór zatytułowany „Miny Pana Prezydenta” został wystawiony już 19 października w hallu Gmachu Głównego. Spowodowało to pewną komplikację, gdyż w tym dniu miało się odbyć spotkanie wyborcze kandydatki popieranej przez Żelazną Damę. Wyrażano różne poglądy: zasłaniać wystawę czy nie? Włączyła się w to nawet wrocławska telewizja zwracając się z prośbą o komentarz do JM Rektora.

Dla tych, którzy Pana Prezydenta nie widzieli, zamieszczamy krótki reportaż fotograficzny złożony ze zdjęć. Krzysztofa Mazura oraz przemówienie powitalne prof. Andrzeja Wiszniewskiego.

fot. Krzysztof Mazur

Panie Prezydencie,

jako Rektor Politechniki Wrocławskiej pragnę Pana powitać w murach Uczelni.

Dziś po raz pierwszy mamy zaszczyt goszczenia Prezydenta III Rzeczypospolitej.

I choć zapewne wolałbym, aby ten pierwszy raz był związany z uroczystością o bardziej akademickim charakterze, to jednak chcę powiedzieć, że czuję się zaszczycony Pańską obecnością. A jednocześnie pragnę Pana Prezydenta najserdeczniej zaprosić na uroczystość w szczególnie sposób akademicką, upamiętniającą półwiecze Wrocławskiego Środowiska Naukowego. Będziemy ją święcić dokładnie za miesiąc, w dniu 15 listopada, w pięćdziesiątą rocznicę pierwszego polskiego wykładu w tym mieście. Składam to zaproszenie nie tylko jak Przewodniczący Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia i Opola w stosunku do Prezydenta najjaśniejszej Rzeczypospolitej, ale jak elektryk, którym jestem z zawodu do elektryka. A Pan najlepiej wie, Panie Prezydencie, że elektrykom nie tak łatwo odmówić.

Aula, w której dziś się znaleźliśmy, ma piękne tradycje nie tylko akademickie, ale też patriotyczne. To właśnie tutaj strajkowali studenci w marcu 1968. To właśnie tę Aulę zdobywało ZOMO, gdy pacyfikowało strajk 15 grudnia 81 roku. To właśnie stąd wieziono ludzi prosto do więzień, gdzie esbecy nazywali ich pogardliwie „WAŁĘSIAKAMI”. A wówczas oni byli z tego dumni. Życzę Panu, Panie Prezydencie, życzę moim Rodakom i sobie samemu, abyśmy także w przyszłości mieli podstawy, aby być dumni, gdy ktoś nas tak nazwie.

Jednym słowem, Panie Prezydencie, witam Pana w Politechnice Wrocławskiej.

Nowi profesorowie

Jak już informowaliśmy, wśród nominowanych 5 listopada w Warszawie profesorów są dwaj przedstawiciele Politechniki Wrocławskiej. Poniżej przedstawiamy informacje o nich.

• Profesor **Włodzimierz Kordylewski** po ukończeniu studiów na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej pracował trzy lata w przemyśle. W 1971 roku powrócił na Uczelnię, żeby pod kierownictwem profesora Mieczysława Zembrzuskiego zajmować się procesami spalania.

Najważniejsze wyniki naukowe uzyskał w teorii wybuchu cieplnego, czego wyrazem jest ponad 150 cytowań. Po uzyskaniu habilitacji zajmował się technologią czystego spalania.

Jest członkiem Komitetu Termodynamiki i Spalania PAN, Fundacji „Czystego Spalania” oraz International Flame Research Foundation, gdzie przewodniczy polskiej sekcji.

Jego hobbies to tenis i wędkarstwo.

W 1986 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego, a w 1995 r. stopień naukowy profesora.

W okresie pracy zawodowej na Politechnice Wrocławskiej pełnił szereg funkcji, m.in. w latach 1991–1993 był dziekanem Wydziału Mechaniczno – Energetycznego, jest kierownikiem Zakładu Spalania i Detonacji Instytutu Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów Politechniki Wrocławskiej.

W 1993 r. za osiągnięcia naukowo – dydak-

tyczne został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

• Profesor **Ryszard Natusiewicz** – syn Jana i Wandy z Kollatajów, dr inżynier architekt, urodzony 12 lutego 1927 r. w Grodnie nad Niemnem. Architekturę studiował na Politechnice Wrocławskiej w latach 1947–1951. Tamże od roku 1952 pracuje (z przerwą w latach 1968–1981 spowodowaną represjami za udział w wystąpieniach studenckich w marcu 1968) kolejno jako: zastępca asystenta, asystent, starszy asystent, adiunkt, docent i profesor nadzwyczajny.

Podczas odbudowy Wrocławia i Dolnego Śląska autor bądź współautor wielu projektów i realizacji architektonicznych, takich jak: Dom Związków Twórczych, fragment ul. Świdnickiej, dzielnica Nowy Targ oraz szkoła przy ul. Kuźniczkiej, budynki usługowo – mieszkalne przy Małej Obwodnicy i ul. Oławskiej, biurowiec PZU i Dom Prasy (projekt) przy pl. Dominikańskim, fragment Starego Miasta w Legnicy, nowe Centrum Olawy, osiedle mieszkaniowe z ośrodkiem handlowym w Laskowicach Oławskich k/Jelcza oraz kościół w Jeleniej Górze (w realizacji) i inne.

Brał udział w 21 konkursach urbanistyczno – architektonicznych SARP, w których otrzymał 13 nagród i wyróżnień.

Od 1952 r. rysuje i wydaje drukami swoje rysunki w formie albumów, tek i monografii, jak np. *Śląsk węglem i piórkiem* (Ossolineum

1963), *Uniwersytet Wrocławski w rysunkach*, *Politechnika Wroclawska w rysunkach*, *Ja-wor w rysunkach*, *Stary Sącz, sanktuarium bł. Kingi w rysunkach*, *Spacerem po starym Grodnie w 1939 roku*, *szkicownik RN – 11 tek* (1993), *Rysunek Architekta – monografie I,II* (1992, 1993) – do roku 1994 około 50 pozycji. Zaprezentował też swoje prace na około 60 ekspozycjach, w tym: *Architektura – Wrocławia, Dolnego Śląska, Polski*, *Rysunki z Libanu, Syrii, Egiptu*. *Zabytki architektury: europejskiej, włoskiej, iberyjskiej, greckiej, Impresje Marokańskie*.

Jako opiekun Studenckiego Koła Naukowego Rysowników Architektury odbył ze studentami kilkanaście plenerów. Niektóre cykle rysunków będące plonem wspomnianych plenerów wydano drukiem, jak np. *Politechnika Wroclawska w rysunkach* (1985), *Zabytki techniki górniczej Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego* (1987), *Pielgrzymim szlakiem Papieża – Polaka* (1991), *Elektrociepłownie Wroclawskie* (1992), *Jelenia Góra i okolice* (1993) i inne.

Jest członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich i Towarzystwa Miłośników Wrocławia oraz Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna. Uczestniczy w pracach Komisji Architektury i Urbanistyki PAN – Oddział Wrocław.

Od 1980 roku posiada status twórcy nr 205.

Kursy i studia podyplomowe

Pismo okólne nr 27/95 wydane przez Prorektora ds. Nauczania dotyczy studiów podyplomowych i kursów organizowanych przez wydziały.

1. STUDIA PODYPLOMOWE

Rady wydziałów mogą podejmować decyzje o tworzeniu i znoszeniu studiów podyplomowych i kursów. Nie dotyczy to kursów prowadzonych przez Centrum Kształcenia Ustawicznego, Studia i Bibliotekę.

Studia podyplomowe mogą trwać od 1 do 4 semestrów. Są odpłatne. Wysokość odpłaty jest określana przez organizatora.

Plany i programy studiów są przygotowywane przez wnioskodawcę. Zatwierdza je rada wydziału. Wydział ten następnie wydaje świadectwa ukończenia studiów podyplomowych.

Dziekan powołuje kierownika studium podyplomowego, który jednocześnie zostaje upoważniony do podpisywania wszelkich dokumentów finansowych dotyczących studium.

Funkcja kierownika studium podyplomo-

wego jest płatna (dodatek funkcyjny w wysokości określonej zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej). Nauczyciel akademicki, który prowadzi zajęcia na studium podyplomowym może za zgodą dziekana wliczyć godziny zajęć w całości lub części do swojego pensum, jednakże za wliczone do pensum zajęcia nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

Organizator studiów podyplomowych zobowiązany jest do przedstawienia Prorektorowi ds. Nauczania przed rozpoczęciem semestru informacji o rodzaju organizowanych studiów podyplomowych.

2. KURSY

Kursy mogą być organizowane przez wydział, Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU) lub przez wydział we współpracy z CKU.

Sposób organizacji kursów przez CKU wynika z jego regulaminu.

Programy kursów organizowanych przez wydział samodzielnie lub we współpracy z

CKU przygotowywane są przez wnioskującego o powołanie kursu, a zatwierdzone przez radę wydziału.

Kursy są odpłatne. Wielkość kwoty określana jest przez organizatora.

Czas trwania kursu może być dowolny.

Zaświadczenia o ukończeniu kursu organizowanego przez wydział samodzielnie lub we współpracy z CKU są wydawane przez wydział.

Kierownik kursu jest powoływany przez dziekana upoważniającego go jednocześnie do podpisywania wszystkich dokumentów finansowych dotyczących kursu.

Kierownik kursu otrzymuje dodatek funkcyjny w wysokości określonej zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z funduszu osobowego wydziału.

Prorektor ds. Nauczania powinien być informowany o organizowanych kursach.

Pismo okólne 27/95 precyzuje też tryb załatwiania rozliczeń finansowych.

Po IX Mistrzostwach Francji w Grach Matematycznych i Logicznych

Za nami Paryż

W dniach 1 i 2 września 1995 r. odbył się finał międzynarodowy IX Mistrzostw Francji w Grach Matematycznych i Logicznych, w którym wzięło udział 315 zawodników z Francji, Włoch, Belgii, Polski, Szwajcarii, Luksemburga, Nigru i Tunezji.

Podobnie jak w ubiegłym roku francuscy organizatorzy finału postanowili przeprowadzić go w Pałacu Luksemburskim (siedziba senatu), w dwóch „kinowych” salach posiedzeń, co nie było najszcześniejszym pomysłem, gdyż siedzący obok siebie zawodnicy mieli utrudnione warunki pracy (pisali na wydanych im przed wejściem do sal sztywnych tezkach konferencyjnych z blokiem papieru wewnątrz), natomiast ułatwione warunki ściągania i to mimo rozsadzenia w różnych punktach sali członków reprezentacji narodowych biorących udział w finale. Zawodnicy nie znający języka francuskiego mieli do wyboru teksty zadań po angielsku oraz w języku swojego kraju (Polacy, Włosi). Szkoda, że tłumaczenie polskie dokonane przez znających, rzekomo dobrze, język francuski naukowców Polaków pracujących w Państwowym Ośrodku Badań Naukowych (CNRS) zawierało sporo błędów i usterek utrudniających, a niekiedy wręcz niemożliwiających znalezienie rozwiązań zadań, co powodowało frustrację i stratę cennego czasu naszych zawodników.

Mimo tego nasza dwunastoosobowa reprezentacja wypadła i w tym roku dobrze zdobywając 1 złoty medal w kategorii CM oraz dwa brązowe medale w kategoriach C2 i GP (szczegółowa lista wyników na końcu).

Irmina Grotowska - złota medalistka - otrzymała cenną nagrodę w postaci 30-tomowej encyklopedii (Encyclopaedia Universalis), Tomasz Czajka - wartościowy atlas i album Paryża, a Jerzy Gierałt - wysokiej klasy kalkulator HP48XG ufundowany przez firmę Hewlett - Packard. Nie było w tym roku, niestety, komputerów na nagrody, co niewątpliwie mocno rozczarowało wielu zawodników. Poza tym, ze względów oszczędnościowych, nie zapewniono ani bonów na 1 posiłek, ani nie urządzono cocktailu dla zawodników oraz zaproszonych gości jak w latach poprzednich. Francuska Federacja Gier Matematycznych przeżywa trudny okres z powodu braku pieniędzy, a przede wszystkim hojnych sponsorów, którzy ufundowaliby cenne i liczne nagrody dla laureatów tej prestiżowej międzynarodowej imprezy matematycznej. Ma jednak nadzieję, że na najbliższe X Międzynarodowe Mistrzostwa Francji w Grach Matematycznych i Logicznych i na ich finał we wrześniu 1996 r. znajdą się pieniądze i sponsorzy, co uświetni ten jubileusz.

Przyjazd naszej reprezentacji autokarem do Paryża, mimo awarii tylnego zawieszania na terenie Niemiec, nastąpił 31 sierpnia br. tylko z parogodzinnym opóźnieniem. Zakwaterowanie w dwuosobowych pokojach z łazienką, telewizorem i telefonem w hotelu Chevilly 7 na przedmieściu Paryża Chevilly-Larue pozwoliło zawodnikom odpoczywać po trudach i emocjach związanych z finałem i po wędrowkach po stolicy Francji (pobyt trwał 4 dni). Nie musieli być dowożeni, jak inni zawodnicy, z odległego o 30 km od miejsca finału, niskostandardowego hotelu sieci Campanille zarezerwowanym przez francuskich organizatorów dla zamiejscowych.

Reasumując należy stwierdzić, że tegoroczny finał jeszcze raz dobitnie potwierdził, iż stać naszych, zwłaszcza najmłodszych, zawodników na medalowe miejsca każdego roku. Byłoby dobrze, gdyby w 1996 r. choć jedno medalowe miejsce zdobyli nasi zawodnicy w kategoriach L1, L2 i HC, gdzie konkurencja jest najsilniejsza.

Choć Komitet Organizacyjny Konkursu w Centrum Metod Stochastycznych im. Hugona Steinhausa - organizator eliminacji krajowych do IX MMF w GMiL znów miał duże kłopoty finansowe z wysłaniem tak licznej reprezentacji na finał w Paryżu, zdecydował

cd na str. 8

FUNDACJA STEFANA BATOREGO

Stypendia do Uniwersytetu w Bolonii

Semestr wiosenny 1995/96

Fundacja Stefana Batorego ogłasza konkurs stypendialny dla absolwentów wyższych uczelni pragnących prowadzić badania naukowe na Uniwersytecie Bolońskim w semestrze wiosennym roku akademickiego 1995/96. Oferowane są trzy stypendia czteromiesięczne (w okresie od początku lutego do końca maja 1996) w następujących dziedzinach:

- *Humanistyka (filozofia, historia, archeologia, konserwacja zabytków, filologie europejskie, muzyka, teatr i film, bibliotekoznawstwo, socjologia i psychologia)*
- *Ekonomia (w szczególności zarządzanie średnimi i małymi przedsiębiorstwami)*
- *Chemia przemysłowa oraz chemia i inżynieria materiałowa*
- *Geologia*
- *Medycyna (transplantacje)*

Stypendyści będą mieli zapewnioną opiekę ze strony wydziału, na którym będą odbywali staż oraz dostęp do biblioteki Uniwersytetu.

Istnieje możliwość uzyskania dodatkowego dwumiesięcznego stypendium na kontynuowanie pracy badawczej w semestrze jesiennym 1996/97.

Stypendia daresowane są do osób mogących wykazać się **dobrą znajomością języka włoskiego**, które do 15 listopada 1995 nie ukończą 38 roku życia. Osoby, które w okresie 12 miesięcy poprzedzających 15 listopada 1995 spędziły więcej niż 2 miesiące w zachodnich naukowych, nie mogą wziąć udziału w konkursie.

Formularze aplikacyjne i materiały informacyjne można uzyskać pisząc na adres:

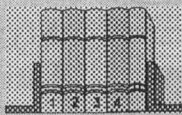
Fundacja Stefana Batorego
ul. Flory 9
00-586 Warszawa

Nieprzekraczalny termin przyjmowania wniosków
upływa 15 listopada 1995.

Prosimy o podawanie w listach nazwy programu
„Uniwersytet w Bolonii”

KSIĄŻKI, które polecamy ...

Włodzimierz Pawlak

W pogoni za Pierwszą Konną

Wyd. Bellona, Warszawa 1995

W tym roku obchodzono 75-lecie Bitwy Warszawskiej zwanej też Cudem nad Wisłą. Nie zawsze jednak pamięta się, że bitwa ta była kulminacją o wiele szerszych działań wojennych. Bolszewicka I Armia Konna dowodzona przez Siemiona Budionnego wchodziła w skład Frontu Południowo - Zachodniego. Wraz ze stowarzyszonymi jednostkami kawaleryjskimi liczyła ponad 11 tysięcy szabel, miała też na wyposażeniu taczanki z cekaemami, samochody pancerne i działa.

Ze strony polskiej przeciwstawiał się jej korpus kawalerii liczący od 10 do 14 szabel.

Talent wojskowy Budionnego, a także niezwykła ruchliwość jego armii mogła stanowić poważne zagrożenie dla strony polskiej, gdyby nie... komisarz Józef Stalin i dowódca jednego z korpusów kawalerii Budionnego Kliment Woroszyłow. Ich niekompetencja sprawiła, że wszystkie wysiłki Budionnego poszły (na szczęście) na marne.

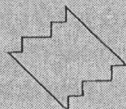
Zadania konkursowe z matematyki na IX MMF

WIEK DZIADKA (współczynnik 8)

Dziadek uroczej Noémie urodził się w XX wieku. Suma cyfr roku jego urodzenia podzielna jest przez 4. Babka uroczej Noémie jest o 1 rok młodsza od dziadka, a suma cyfr jej roku urodzenia również jest podzielna przez 4. Ponadto mają razem ponad 100 lat. W którym roku urodził się dziadek uroczej Noémie?

WYCINANKI (współczynnik 11)

Potnij następującą figurę na 4 równo nakładające się części.

LICZBA KONSYSTENCJONALNA (współcz. 13)

Pretensjonalna ciotka Systencja uwielbia gry z liczbami. Jej ulubiona gra polega na obliczaniu iloczynu cyfr danej liczby, następnie iloczynu cyfr otrzymanej liczby, aż do uzyskania liczby jednocyfrowej.

$$23 \rightarrow 2 \times 3 = 6$$

$$54 \rightarrow 5 \times 4 = 20 \rightarrow 2 \times 0 = 0$$

$$999 \rightarrow 9 \times 9 \times 9 = 729 \rightarrow 7 \times 2 \times 9 = 126 \rightarrow 1 \times 2 \times 6 = 12$$

Ilość etapów potrzebnych do uzyskania jednocyfrowej liczby nazywa się persystencją danej liczby. Tak więc persystencją liczby 6 jest 0, liczby 23 jest 1, liczby 54 jest 2, liczby 999 jest 4.

Ciotka Systencja upodobała sobie szczególnie liczby, których persystencja jest większa lub równa 4. Nazywa je liczbami konsystencjonalnymi. Jaka jest najmniejsza liczba konsystencjonalna? A następna?

Za nami Paryż

cd. ze str 7

się na przeprowadzenie eliminacji do X MMF w GMiL.

Zadania ćwierćfinałowe i kupon odpowiedzi ogłosi, jak w latach ubiegłych, „Gazeta Wyborcza” w trzeciej dekadzie października 1995 w regionalnym dodatku na week-end.

Zainteresowane eliminacjami szkoły podstawowe i ponadpodstawowe mogą otrzymać tematy tych zadań, a także zadań przygotowawczych, przed ukazaniem się w/w numeru „GW”. Należy w tym celu przysłać na adres Centrum Metod Stochastycznych im. H. Steinhausa, Politechnika Wrocławska, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław kopertę zwrotną + znaczki pocztowe na kwotę 80 gr.

A oto lista z wynikami członków naszej reprezentacji na finale w Paryżu:

CM

1. Szymon Łazaruk, Zielona Góra, SP nr 7, kl. 4a - 20 miejsce

2. Irmina Grotowska, Zagań, SP nr 2, kl. 4b - 1 miejsce

C1

3. Lukasz Lew, Zielona Góra, SP nr 2, kl. 6d - 25 miejsce

4. Wojciech Czerwiński, Warszawa, SP nr 162, kl. 5d - 10 miejsce

5. Jan Ferdek, Wrocław, SP nr 3, kl. 5f - 28 miejsce

C2

6. Tomasz Czajka, Stalowa Wola, SP nr 10, kl. 7b - 3 miejsce

7. Piotr Przytycki, Warszawa, SP nr 121, kl. 8d - 5 miejsce

L1

8. Paweł Tatareczak, Gizycko, ILO, kl. 4 - 24 miejsce

9. Justyna Puto, Kielce, ILO, kl. 4b - 35 miejsce

L2

10. Łukasz Musolf, Łódź, stud. V r. fizyki UŁ - 26 miejsce

GP

11. Jerzy Gierałt, Rzeszów, lekarz med. - 3 miejsce,

HC

12. Przemysław Gadziński, Wrocław, stud. III r. Mat. UW r. - 35 miejsce

Warto zaznaczyć, że nawet dalsze miejsca zajęte przez naszych zawodników nie są bynajmniej dyskwalifikujące, a to w związku z dużą liczbą zawodników w poszczególnych kategoriach:

CM - 45, C1 - 49, C2 - 55, L1 - 52, L2 - 33, GP - 40, HC - 38

Obok podajemy 3 zadania spośród 32, które zawodnicy rozwiązywali w dniach 1 i 2 września br. w Paryżu.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konkursu

(-) dr Rościław Rabczuk

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska

Wybrzeże Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kiszka
Redakcja: bud. D-5, pok. 22, tel. 20 22 89
e-mail: PRYZMAT@ite.ite.pwr.wroc.pl

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWR Nakład 1500 egz.
Pismo wsparte dotacją KBN